

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 91 (3253) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

A tengelyhatalmak kilátásai 1943 tavaszán

Írta: CAPRIVI ezredes

Ha az ember a tengely és szövetségeseinek háborus kilátásait vizsgálja, önkéntelenül is a térképre pillant és párhuzamot von a harcoló csapatok jelenlegi, valamint egy esztendővel ezelőtti helyzete között.

Az eredmény a következő: Rosztov és Karkov éppennyugy a tengely kezén voltak — csak hogy akkor a szovjet még jobban állott hadifelszerelési ipar szempontjából. Krim félszigetét Szbasztopol remek erődjével és kikötőjével szilárdan sikerült tartani: az arcvonal a Fehé-tengertől a Fekete-tengerig nagyjában alig változott és a sztalingrádi hősök páratlan kiállása olyan veszteségeket okozott a bolsevistáknak, amely veszteségek a szovjetcsapatok támadó erejét döntően felémesztették.

Ma az a helyzet, hogy Szovjetország mozgósítható és harcra kész erejét körülbelül teljes mértékben igénybevette már, amivel szemben a legnagyobb tengelyállam, Németország még csak most kezdett a totális háborúba.

Mindenesetre az elmúlt világháború és a mostani között óriásiak a különbségek — és szerencsére a tengely javára. Akkor is kettős arcvonalon kellett verekedni a keleti ellenséggel szemben, azonban ma egész Európa harcra indult. Ezen az arcvonalon ma a vitéz finn nemzetből kezdve a minden harcban keményen álló magyarságon keresztül az önkéntes spanyol hadosztályig, minden nemzet részt kér magának a küzdelemből s nyugodtan mondhatjuk, hogy Európa földjén immár nem létezik tengelyellenes hadsereg.

A hadihelyzet ábrázolása azonban nem volna teljes, ha megelégednénk a tengely tengeralattjáróinak hősi harcáról; ezek a fürge, a világ összes tengereit bekalandozó harci egységek kihegyezhetetlen károkkal sújtják a szövetséges hajózást, s a légi-erők segítségével ezideig több mint 27 millió bruttóregisztertonna hajóteret küldtek a tenger fenekére.

A szövetségesek minden igyekeztük ellenére sem találtak erre módot és eszközt, hogy a remekül dolgozó fegyvernem óriási eredményeit csökkentésük, vagy kivált megakadályozzák. Pedig a szövetségesek szempontjából a kérdés égetően sürgős, mert hiszen a háború folytatásához szükséges szállító-hajóteret van szó és ha nem sikerül ellensúlyozni a veszélyes fegyvernem működését, vajmi kevés kilátás mutatkozik az anyaországtól távol folytatott harcok eredményessége tekintetében.

Japán keletázsiai térhódítása szintén nem használt a szövetséges ügynek; eltekintve a fontos támaszpontok elvesztésétől, hatalmas mennyisé-

Kemény tüzérségi és gyalogsági harc tombol Tuniszban

Minden talpalatnyi területért rengeteg vért és anyagot kell áldoznia Montgomerynek. Cherbourgtól Le Havre-ig kiürítik a francia tengerpartot

A lengyel vöröskereszt központi bizottságának jelentése a szmolenszki tömeggyilkosságról

Varsóból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenté: **A lengyel Vöröskereszt központi bizottsága a katyni tömeggyilkosság ügyében levelet intézett a genfi nemzetközi bizottság elnökéhez.** A levélben a központi bizottság közli a nemzetközi bizottság elnökével a főtitkár jelentését, aki a német hatóságok meghívására Szmolenszkbe utazott. Karvinszky főtitkár jelentésében megállapítja, hogy a lengyel tisztek tömegsírjai Szmolenszk környékén, a Katyninak nevezett területen vannak részben nyitott állapotban. Mintegy háromszáz holttest vizsgálatából megállapították, hogy a tiszteket pisztollyal tartón lölték és így gyilkolták meg. A sebek jellegzetesen egyformák, amiből arra lehet következtetni, hogy gyakorlott hóhér végezte a gyilkosságokat. A gyilkosság ismertető jelei nem vallanak rablőgyilkosságra. A holttesteken ottmaradtak az egyenruhák és csizmák. A ruhákban jelentős összegű pénzt is találtak. Az áldozatoknál talált iratokból arra lehet következtetni, hogy a tömeggyilkosság 1940 március—április hónapjában történt. Eddig csupán korlátozott számú holttestnek — mintegy 150-nek — sikerült a kilyét megállapítani. A főtitkár jelentése alapján a Vöröskereszt lengyel központi bizottsága, a nemzetközi szabályzatokra hivatkozva, kéri a Vöröskereszt nemzetközi bizottságának elnökét, hogy a tömeggyilkosság ügyével kapcsolatban vegye fontolórára mindazon szabályokat és eljárás lehetőségeket, amelyeket a nemzetközi bizottság szabályzata előír.

Eredménytelen maradt Montgomery minden áttörési kísérlete

Tuniszból közli a Pest külföldi tudósítója, hogy az Enfidaville-Takrouan vonalon szerdán egész nap tombolt a tüzérségi és gyalogsági harc. Most már nyilvánvaló, hogy Montgomery a déli vonal két szárnyán az ellenséges védelmi övezetet akarja áttörni, hogy aztán nyugat felé kanyarodva, átkarolhassa a védelem legerősebb pontját, a Zeugitane hegység erődítményeit. A harc még kezdeti állapotban van. Az angolok közlése szerint már most is úgyszólván minden talpalatnyi előhaladás rengeteg áldozatba kerül. Eddig az áttörésre irányuló minden kísérlet eredménytelen maradt.

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati

Majszki újabb támogatástkérő felhívása a szövetségesekhez

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Mint a szovjet hírszolgálat jelenté, Majszki londoni szovjet nagykövete, a londoni szovjetnagykövetségben, több angol miniszter, a brit légi és szárazföldi haderő, valamint a hajóhad több magasrangú tisztje jelen-

legjében beszédet mondott. Majszki hangoztatta, hogy a szövetségesek részéről nagy hiba volna annak feltételezése, hogy a háborút már megnyerték. Az ellenség igen erős. Hadigépezete még szilárd és érintetlen, belső arcvonala még töretlen. Ennek legjabb

Iroda jelenté: Az *United Press* jelentése szerint az északafrikai harcokban a brit veszteségek igen nagyok. Az előretolt kötőhelyek és a belső vonalakban lévő tábori kórházak között szakadatlanul áramlik a sebesültek tömege. A különösen nagy veszteségek az aknáknak tulajdoníthatók.

Zürich. (Bud. Tud.): Svájci lapok jelentése szerint a párisi rádió kedden este közölte, hogy a Cherbourgtól Le Havreig terjedő parti területet kiürítik. A rendelet értelmében a part mentén 50 kilométer szélességről el kell távolítani a polgári lakosságot. Az eltávolításra 4 napot adnak.

számban és erőben megnőtt tengelykötélékek mire készülnek, azt ma még nem tudni; az azonban bizonyos — s ezt a bolsevistaellenes Európa minden államában tudják — hogy a vörös rémnek meg kell semmisülnie s ez meg is fog történni.

bizonyítéka a doneci medence ellen indított német támadás és Rommel szövetséges kitérítése Tuniszban. A szövetségeseknek nem szabad ábrándokban ringatniuk magukat. A végső győzelem még nincs közel és eléréséhez a szövetségesek minden erejének legnagyobb fokú összpontosítása szükséges. Az eljövendő hónapok nagyjelentőségűek lesznek a háború történetében. A vörös hadsereg és az egész nép azt várja, hogy a mostani háborús esztendő küszöbén álló hadműveleteiben teljes értékű támogatást kapnak a szövetségesek részéről.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A brit híriroda közli Attlee helyettes miniszterelnök beszédét, aki a dominiumok háborús teljesítményéről beszélt. Az amerikai részről elhangzott bírálatokkal szemben kijelentette, hogy a brit világbrodaiom teljesítménye egyedülálló a történelemben. Rámutatott a keletázsiai harcok fontosságára. A keletázsiai háború éppen úgy az egyesült királyság háborúja mint, ahogy az európai háború Ausztrália és Új Zéland háborúja. Reméli, eljön az az idő, mindön valamennyi haderő felszabadul a távolkeleti ellenség elleni harcra.

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, április 21-én késő este néhány német harcrepülőkből álló kötelék igen sok romboló és gyújtóbombát dobott a skóciai Aberdeen városra. A bombák nagy pusztítást és több hatalmas tüzet okoztak.

Amsterdam. (MTI.) A NTI. jelenté: Roosevelt és Camcho mexikói elnök az amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint, szerdán az Egyesült Államok felé utazva, átkeltek a határon. Mielőtt Roosevelt különvonata Montereyt elhagyta volna, a mexikói elnök és kísérete kocsiját hozzacsatolták az elnök vonatához. A két elnök szerdán a késő esti órákig tanácskozott. A tanácskozások a háborús kérdések vizsgálatára és a háború utáni együttműködés lehetőségeire vonatkoztak.

Antakya. (MTI.) A NTI. jelenté: Brit katonák Teheránban agyonlőtték öt iráni polgárt, akik a brit katonai távbeszélő vonalakkhoz közeledtek. A teheráni rádió szerda esti közlése szerint az agyonlövés miatt az iráni lakosság körében nagy nyugtalanság támadt. A teheráni rádió közlése szerint Irán valamennyi katonai övezetében az angolok veszik át a vezetést

Beszélgetés Farkas Ferencel, a Bűvös szekrény fiatal szerzőjével

Még ebben az évben német színpadon is bemutatják
a nagyszerű darabot

Nagyvárad, ápr. 22. A szerda esti operaelőadás két műsorzama közötti szünetben kerestük fel Farkas Ferencet, a „Bűvös szekrény” szerzőjét, hogy beszélgetést folytassunk vele. Ezt a beszélgetést kötelességünknek éreztük éppen a színházlátogató közönséggel szemben. A „Bűvös szekrény” egy csapásra meghódított mindenkit. Ezt olvastuk ki a csillogó szemekből és az elragadtatás hangján elejtett megjegyzésekből. Az a meleg ünneplés pedig, amely a fiatal szerzőt a rivalda fényében fogadta, kétségtelen jele volt annak, hogy Nagyvárad közönsége többet is akar hallani Farkas Ferencről és művéről.

Farkas Ferencet az egyik öltözőben találtuk meg. Ide vonult pihenni, hiszen a két felvonás teljesen átélte dirigálása alaposan kimerítette. Kellékes ládára ülünk le, mert körülöttünk minden helyet elfoglaltak a szereplők. Fehérpataky már lehántotta magáról a mufti ruháit és szakállát a Mélykúti-Horvát nagyvezire is eltűnik lassan.

— Mikor készült el a „Bűvös szekrény”? — tesszük fel az első kérdést Farkas Ferencnek.

— Régóta készül, — hangzik a válasz. — Körülbelül tizenöt évvel ezelőtt, még zeneakadémiai növendék koromban támadt a gondolatom. Az Ezerégyéjszaka egyik meséjéből vettem a tárgyat. Azóta nem hagyott nyugodni. Dolgoztam rajta sokat, de mindig abba maradt a munkám. Négy évvel ezelőtt fogtam hozzá komolyan a darab megírásához. 1941-ben készült el és a következő évben mutatták be Budapesten az Operaházban.

— Ami a bemutató sikerét illeti, — folytatta nyilatkozatát Farkas Ferenc — én nagyon meg voltam elégedve a fogadtatással. Budapesten ma is műsoron van a „Bűvös szekrény”. Kolozeváron az idén mutatták be hasonló sikerrel. Nagyvárad a harmadik város a remélem, hogy darabom itt is tetszett.

Erlurtban lesz a német bemutató

— És a külföld nem érdeklődik a „Bűvös szekrény” után? — kérdezzük tovább Farkas Ferencet. — Hiszen ma-papság nagy kelete van a sikerült színpadi alkotásoknak, különösen a zeneieknek.

— A „Bűvös szekrény” német fordítása már majdnem teljesen elkészült. Tulajdonképpen ez lesz a második fordítás, mert valaki, egy magyarországi német, már lefordította, azonban — mi tagadás — nem sikerült. Ha a fordítás teljesen elkészült, rövidesen, de még ebben az évben sor kerül a bemutatásra. Jó német szokás szerint, először vidéki színpadon, Erfurtban. Németországban azonban egészen mást jelent a vidék, mint nálunk.

A továbbiakban jövő tervei felől érdeklődünk a megtudjuk, hogy a Nemzeti Színház karigazgatója és a konzervatórium vezetése minden idejét, minden képességét igénybeveszi. Csak kisebb lélegzetű műveken dolgozik. A nagyobb koncepcióhoz ugyanis igazán művészi ihlet szükséges. Amíg valamilyen motivum, egyéniség vagy történelmi esemény úgy meg nem fogja, mint a „Bűvös szekrény” meséje is, addig nagyobb műre nem is gondol.

— Mi volt hát a „Bűvös szekrény” meséjében, ami különösképpen megfogta? — tesszük fel az újabb kérdést.

— A négyrekeszes szekrénybe bezárt szerelmesek kara. Üres színpadon áll a szekrény s benne a négy pörüljárt gavallér énekel. Egészen eredeti, sőt egyedülálló elgondolás a megoldás. Hasonlóan az a mese, bemondóinak, a három odalisknak a beállítás is. Egyébként nem volt könnyű feladat kihámozni a meséből és megfizetni kirívó érzékiségétől a tetszetős témát.

A magyar zene ma már univerzális kifejezési forma

Feltűnt Farkas Ferenc darabjánál az is, hogy keleti történetet ad a muzikájában alig található keleti motívum. Milyen elgondolások vezették a zenei megoldásoknál? — kérdezzük tehát tovább.

— Hála Istennek, ma már a magyar zenekultúra elérte azt a fejlődési fokot, amelyen saját eszközeivel, színeivel, gazdagságával univerzális kifejezőforma lehet. A „Bűvös szekrény” muzikája

Átfesteti a város a bevonulási képet

Nagyvárad, április 23. A Kormányzó Ur Nagyváradra történt bevonulásának felemelő és emlékeztető eseményét megörökítő nagyméretű festmény, amelyet a város háza dísztermében helyeztek el, sok indokolt kritikára adott alkalmat. A törvényhatóság közgyűlésén is több felszólaló emelt alapos kifogásokat Kontuly Béla festőművész munkájával szemben, amely, mint a bírálók egyhangúan megállapították, egyáltalában nem fejezi ki azt a határtalan lelkesedést, amellyel Nagyvárad népe 1940 szeptember hatodikán a városba bevonuló Kormányzót fogadta, nem tükrözteti hiven vissza a nagyváradiak lelkében kitörhetetlenül élő történelmi mozzanatokat s művészi szempontból is minden vonatkozásban a legsúlyosabb hibákra jogosít. A város vezetősége engedve a törvényhatóság közgyűlésén megnyilatkozott közóhajnak, felszólította Kontuly Béla festőművészt, hogy képét javítsa ki. A művész a múlt hét végén Nagyváradra érkezett s egy bizottsággal megbeszélte azokat a változtatásokat, amelyek kellő keresztülvitele nélkül a kép nem maradhat a város háza dísztermében. Kontuly Béla azonnal hozzá is fogott az átalakító munkához s tegnap a kiküldött bizottság megsemmisítette a képet, amelyen már kibontakozóban vannak a művész új elgondolásai. E pillanatban még nem lehet megállapítani, hogy ez az átalakító munka sikerre fog-e vezetni, de a bizottság több tagja máris annak a véleményének ad kifejezést, hogy az átfestés, amely nemcsak a fő és mellékalakokba, igyekszik elevenebb életet lehelni, hanem az egész kompozícióban gyökeres változtatásokat hajt végre, kevés reménnyel kecsegtet arra, hogy a bevonulási kép méltó emléket állítson Nagyvárad felszabadulásának.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje a nagyváradi református templomokban

OLASZIBAN:
Nagypénteken: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Húsvét első napján: háromnegyed 8 órákor (leventeistentisztelet), délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Húsvét másodnapján délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Mindkét napon Urvacseraosztás.

UJVÁROSON:
Nagypénteken: reggel fél 9 órákor (katonák részére), délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Össi-telepen délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Húsvét első napján: reggel fél 9 órákor (katonák részére), délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.
Össi-telepen délelőtt 10 órákor és délután 3 órákor.
Húsvét második napján: délelőtt 10 órákor és este 6 órákor.

magyar muzsika, mégis egészen egybeforrt a keleti tárgyú mesével. Nincs is szükségünk keletieskedésre, különösen felszínes hatásadásra hasonló esetben. Ahogy Mozart „Szókratés a szeráj-ból” című daljátéka tisztá német muzsika s ahogy Puccini „Pillangókisasszonya” vagy „Bohémélet” tisztá olasz zene, éppen úgy tudunk mi is a magunk zenei kifejezésformájának egyetemes érvényt szerezni. Ugy érzem — mondja Farkas Ferenc szinte bocsánatkérő szerénységgel, — hogy ebben az esetben ez sikerült is.

— No és a szereplőkkel, a kivitellel hogyan van megelégedve? — tesszük fel az utolsó kérdést.

— Nekem a kolozevári bemutató s így a nagyváradi előadás is jobban tetszett, mint a budapesti. A kolozevári operaegyüttest különösen a fiatal és tehetséges erők jellemzik. Pompás anyagot találtam itt a darab alakjaihoz. Eről egyébként Nagyvárad közönsége a mai előadásban meggyőződhetett — fejezte be nyilatkozatát a kiváló szerző.

Az a meggyőződéssel búcsúztunk el Farkas Ferencetől, hogy nevével és műveivel még sokszor fogunk találkozni s hogy kétségtelen tehetsége a magyar zenekultúrának egyik nagy igérete és büszkesége.

Polyák István.

Mozik műsora:

APOLLÓ: A NÉMA TANU.
BELVÁROSI: Modern Babilon,
KORONA: A szerelem ügyvédje,
CASINO: Egy leány aludt.

ban) és délután 4 órákor.

Húsvét másodnapján: délelőtt 10 órákor (imaházban és kultúrteremben) és délután 4 órákor. Elő-telepen délelőtt 10 órákor.

Olaszországba utazók figyelmébe

A Budapesti Értesítő jelenti: A külügyminisztérium az Olaszországba utazni szándékozó magyarok figyelmét újra felhívja arra, hogy csakis az engedélyezett határállomáson léphetnek olasz területre és ezért kérelmük benyújtása előtt jól gondolják meg, hogy milyen útvonalon akarnak utazni. Két belépő határállomás is kérelmezhető, amit a vízumkérelemhez való hozzájárulás esetén engedélyeznek is. Ebben az esetben azonban eggyel több fényképes vízumkérő ívet (összesen 7 darabot) kell benyújtani.

Április 30-ig kell bejelenteni a földadó alá eső ingatlanokat

Nagyvárad thj. város adóhivatala 3668—1943. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város adóhivatala tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a földadó alá eső ingatlanok történeti adótárgy és művelési ág változásokat, amennyiben azt a folyó évben még be nem jelentették, legkésőbb folyó hó 30-ig bejelenteni kötelesek. Nagyvárad, 1943. április 19. Városi adóhivatal.

FELHÍVÁS

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség nagyváradi és biharmegyei szervezete, a Tüszharcos Szövetség nagyváradi főosztálya és a nagyváradi Árpád Lovász Egyesület felhívja nemzetvédelmi keresztes, tüszharcos és lövész tagjait, hogy nagyszombaton este 7 órákor minél nagyobb számban vegyenek részt az Erdélyi Lovászkerület által a Ref. Kulturpalotában „Feltámadó magyarság” címmel rendezett ünnepélyen.

Jegyek (50 fillértől 3 pengőig terjedő árban) az Árpád Lovász Egyesület irodájában, Széchenyitér. 1. szám délelőtt 12—1 és délután 5—8 óra között váltakozóan.

Fodrász iparosok húsvéti zárórása:

A 134.800—1942. K. K. M. sz. rendelet értelmében, a fodrász-üzletek nagypénteken d. u. 5 óráig maradnak nyitva. Húsvét első napján egész nap zárva lesznek, hűtfői ünnep másodnapján déli 12 óráig szabad nyitva tartani.

Az Elnökség.

Bérelszámoló

OTI és családvédelmi tisztviselőket tiszta keresztén y származással felvesszük. — Ajánlatokat kérünk „Méhes Vasutépítési Vállalat” Zsibó, postafiók 22 címre.

Uj német támadást várnak az oroszok a Kaukázus ellen

Novoroszijszk környékén tovább tartanak a helyi harcok. Sikeresen feltartóztatták az angolszások nagyerejű előretörését a tuniszi arcvonaltól déli szakaszán

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Zsindely Ferenc kereskedelem és közlekedésügyi miniszter pénteken Szófiába utazik. Három napot tölt Bulgáriában. Hétfőn részt vesz a plovdivi vásár megnyitásán.

Izstanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Clodius követ a német-török szerződés megkötése után, kíséretével együtt elutazott Ankarából.

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia buenosairesi táviratát közzé teszi, amely szerint a brazil hadsereg főparancsnoka cáfolja, hogy brazil csapatok szálltak partra Marokkóban.

Kubántól délre visszavetették a bolsevisták minden támadását

Moszkvából jelentik: (B. T.) Moszkvai katonai körök szerint Mannstein tábornagy, a kubáni hídfőállásnál nagy erőket vont össze, hogy új támadást indítson a Kaukázus ellen. Német részről a Donec nyugati partján is nagyarányú előkészületek folynak. Valószínűleg rövidesen megindul a mozgó háború.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonalon a német és szövetséges vadászok kedden légiharcokban 115 szovjet repülőgépet lőttek le. A tengely repülői alacsony bevetésekkel súlyos veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. Novoroszijszk környékén a helyi harcok tovább tartottak. Német és szövetséges vadászok kiküzdötték állásaik kibővítését. A Kubántól délre a bolsevisták minden vállalkozását visszavetették a németek.

Montgomery seholsem tudta áttörni a délkeleti szárnyat

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A tunéziai hadszíntér nyugati és délnyugati szakaszát a tengelycsapatok kiterjedt és sikeres rohamosapattalalkozásai jellemzik. A délkeleti szárnyon Montgomery támadásai eddig seholsem vezettek áttörésre vagy említésre méltó betörésre. A német és olasz csapatok harcierreje az ellentámadásokban mindvégig töretlen maradt és Montgomery csapatainak emberben és anyagban elszenvedett súlyos veszteségei következtében, a keddi harcok után is elszakadtak az ellenségtől.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1061. közleménye. Az ellenség a tuniszi arcvonaltól déli szakaszán rendkívül heves tüzési előkészítés után támadást indított. Az olasz és német csapatok

sikeresen feltartóztatták a nagyerejű előretörést. A csata még teljes erejével folyik. Német vadászok nyolc ellenséges gépet lelőttek. Olasz vadászok kedden a szicíliai csatorna fellett hatvan ellenséges gépből álló tulerővel szállottak szembe. Tizenhét ellenséges gépet lelőttek és még to-

Finn repülők győzelmes harca

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A finn hadvezetőség külön jelentést adott ki a finn légerőkről újabb győzelméről. Szerdán reggel finn vadászpilóták 33 ellenséges gépből álló kötelékre bukkantak. Heves légiharcban a finn repülők 19 ellenséges gépet lőttek le. Ugyanakkor

finn harcirepülők Kotka fölött 3 ellenséges bombázó közül lelőttek egyet. Az ellenség légifegyverneme a legutóbbi 4 nap során a finn arcvonalon 46 gépet veszített, ebből 43-at a finn vadászpilóták hátrahajtottak a tengerészeti légharítók lőttek le. Két finn gép nem tért vissza.

Washingtoni jelentés szerint: 12 millió tonna hajóteret veszítettek a szövetségesek az elmúlt évben

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint a Truman bizottság csütörtökön közölte, hogy a szövetségesek hajóteréből a legutóbbi évben mintegy 12 millió tonnát súlyosítottak el. Ez több mindazoknak a hajóknak teljes tonnaszáma, melyeket az Egyesült Államok és Nagybritannia 1942-ben együttesen épített. A Truman bizottság a szenátus által a háborús terme-

lési kérdések megvizsgálására kiküldött bizottság.

Berlin. (Interinf.) Könnyű német tengeri erők április 21-én hajnalban harcra kényszerítettek angol naszádokat, amelyek közül többet eltaláltak. Német részről nem volt veszteség. Nem sokkal később újabb ütközetre került sor. A német erők számára ez is sikerrel végződött. Valamennyi német hajó visszatért támaszpontjára.

Befejeződtek a boszniai tisztogató hadműveletek

Berlinből jelentik: (MTI) Nemrégiben fejeződött be a német és olasz csapatok boszniai tisztogató hadművelete. A kommunistáknak 13.000 halottjuk volt. A sebesültek száma en-

nek sokszorososa.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A jeruzsálemi nagymufti, aki 10 napig tartózkodott Horvátországban, a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta: Érintkezésembe léptem irányadó horvát szervekkel és megbeszéltem velük a muzulmánok elleni támadás elhárítását szolgáló rendszabályokat. Horvátországban felháborodással győződtem meg arról, hogy több mint 100.000 muzulmán, férfiakat, nőket és gyermekeket meggyilkoltak és több mint 200.000 muzulmán kénytelen volt elhagyni lakóhelyét, vagyonát, házat és mecsetjét, hogy azokat a kommunista és szerb bandák elpusztítsák és felgyujtsák. Ezek a szerb bandák, melyeknek vezetője Mihailovics tábornok, az országban élő muzulmánok megsemmisítésére törekednek. E bandák által üldözött muzulmánok megsemmisíté-

25-én, húsvét vasárnapján, 26-án, hétfőn a Református Kulturpalotában

Rózsahegyi Kálmán

vendégfelléptével jelenet a Cigány népszínműből. — XII. honvéd kivánsághanqverseny műsora, tréfák, kanászjáték, cigányzene kísérettel. — Jeqqek elővételben Hunyadi József könyvüzletében Rákóczi ut 2. szám alatt.

sének politikájáért elsősorban Oroszország és Anglia felelős, mert ők látják el fegyverrel ezeket a bandákat háborús céljaik érdekében.

Meglepetés erejével hatott a japán kormányválság

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A kedd este közzétett nagyarányú japán kormányátalakítás általában a meglepetés erejével hatott, jöllehet már kerültek forgalomba ilyesfajta hírek. Maguk a kormány tagjai is csak pár órával a közlemény közzététele előtt szereztek tudomást az eseményről. A sajtó hangoztatja, hogy Tozso miniszterelnök a legmagasabb vezetésben is személyi változtatások utján akar számotvetni a hadi események követelményeivel. A lapok megállapítják, hogy a legalkalmasabb személyiségeket vette be Tozso a kormányba, amely most újból megerősödött.

Sigemicu: „A mostani háború örökre dönt Japán és Kelet-ázsia sorsáról”

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sigemicu, az új japán külügyminiszter szerdán a japán nemzetközeli rádióbeszédében kiemelte a szoros kötelékeket Japán és a szövetséges Németország és Olaszország között. Japán zárt egységben, német és olasz szövetségeseivel és szoros együttműködésben Kelet-ázsia nemzetjeivel, sikereiben gazdagon tekint a háború tetőpontjának közeledésére. A külügyminiszter megemlítette azután, hogy kinevezése a háború döntő szakaszában történt, amikor valamennyi hadviselő fél mozgósítja a nemzet erőit. A mostani háború kimenetele örök időkre dönt nemcsak Japán sorsáról, hanem Kelet-Ázsia felemelkedéséről vagy hanyatlásáról is.

Szabó János felszólalása a hadbavonult munkások érdekében

Nagyvárad, április 22. Tegnap szombaton ismertettük a város törvényhatóságainak kisgyűlését. Lapzárta után került sor Szabó János képviselő felszólalására. Szabó János megemlítette, hogy igen sok panasz érkezett hozzá a legutóbb bevonult munkások családtagjaitól. A panaszok a háztulajdonosok ellen irányulnak azért, mert igen sokan felmondanak azért, mert a bevonultak lakbérhátralékaikat nem rendezték. Szabó János erélyes hangú felszólalásában elítélte ezeket a háztulajdonosokat és arra kérte a kisgyűlést, járuljon hozzá ahhoz a kérelemhez, mely szerint határozza el a kisgyűlés azt, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége utján intsekk türelemre és jobb belátásra a tulajdonosok háztulajdonosokat, míg a hadiségély ügye rendeződik.

A kisgyűlés a javaslatot elfogadta.

Szombaton nyílik meg
SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖK FÜRDŐ

Női és férfi tükörfürdők, egy- és kétszemélyes kád-fürdők, iszapfürdő, forró iszappakolások. — Szállodák, éttermek a nagyközönség rendelkezésére állanak. — Étterminkben magyar, francia diétás étkezés szolgálja a közönség igényeit étlap szerint, vagy penzió rendszerben.

—azga'óság.

Választmányi ülést tartott az Erdélyi Párt réti körzete

Nagyvárad, ápr. 22. Nagy érdeklődés és lelkes hangulat mellett tartotta meg tegnap este szokásos kétheti választmányi értekezletét az Erdélyi Párt réti körzete az Európa étterem különhelyiségében dr. Szabó Lajos elnök elnöklése mellett. Bejelentette, hogy a körzet újból megalakítja kulturális szakbizottságát és ennek elnökül Biró Lászlót javasolja megválasztani. A választmány a bejelentést örömmel teszi magáévá.

Karsay Ferenc alelnök Soós István dr. polgármester választást ismerteti. Szabó Gyula alelnök az Országos Népi és Családvédelmi alapról szóló 1940. XXIII. t. e.-et ismertette.

Biró László, a kulturális bizottság elnöke a május 9-én rendezendő Anyák-napi program előkészítéséről tette meg jelentését. Közölte a választmánnyal, hogy az ünnepség ünnepi szónokaként dr. Biró János főgimnáziumi tanárt, az ünnepi megnyitót elmondására pedig dr. Dalló

MAGYAR HŐSÖK

Paulheim Pál tizedes

Hősi bátorságával és előjárói iránt érzett önfeláldozó hűségével tüntette ki magát a szovjet elleni hadjáratban Paulheim Pál karpaszományos tizedes.

1942. december 1-én hajnalban résztvevett abban a vállalkozásban, amelynek az volt a célja, hogy az ellenséges vonalakba betörve, ott foglyot ejtsen, vagy olyan iratokra, és jelvényekre tegyen szert, amelyekből a hírszerzés adatokhoz juthat az ellenség erőelosztására nézve. A vállalkozást Erdős főhadnagy vezette. Bár a különítménynek sikerült az ellenséges erődrendszerbe betörnie s ott harc közben öt bolsevista katonát is löttek, céljukat nem sikerült elérniük. Élve ugyan nem került a kezükbe ellenséges hadifogoly.

Paulheim karpaszományos tizedes nem tudott beleyugodni a kudarcba s három bajtársával önként jelentkezett arra, hogy fényes nappal út rajta az ellenségen fogoly-ejtés céljából.

Vakmerő tervét végre is hajtott. Délután fél 2-kor példátlan ügyességgel megközelítette a szembenálló ellenség egyik harceldőrsét, azon sikerült meglepetésszerűen rajtaütnie s embereit az előőrsállásból kiemelnie.

E meglepetésszerű siker kiaknázására tovább folytatták a vállalkozást s rövidesen tíz ellenséges fedezéket robbantott fel kézigranátjaival a hőselkü karpaszományos. A megsemmisített fedezékekből golyószórókat, sőt iratokat is sikerült zsákmányolniok. Harc közben ellenséges puskalövés érte az állat, de súlyos sebesülése ellenére is folytatta a harcot. A további küzdelem egyik legizgalmasabb pillanata az volt, amikor egy váratlanul felbukkanó ellenséges katonát közvetlen közelről Erdős főhadnagyról emelte fegyverét.

Paulheim karpaszományos hatalmas ugrással vetette magát közéjük, a vörös katonát állon rugta, puskáját kezéből kiütötte és agyonlőtte a támadót.

Az egész vállalkozás során mintegy 30 főnyi veszteséget okozott az ellenségnek. Értékes iratokat zsákmányolt és tíz fedezéket robbantott fel.

Gyula kulturatanácsost kéri fel. Ezenkívül Csűrka Péter író olvasná fel novelláját, valamint szalonzenekari számok egészítenék ki a műsort. Az ünnepélyt az Iskolánkülső Népnevelés keretében rendeznék meg a Sál Ferenc-utcai Magyar Ház nagytermében.

A választmány örömmel vette tudomásul a kulturális bizottság elnök bejelentését.

Hajbók Lajos, a MAVOSZ elnöke választmányi tag helyhatósági kérelemmel kapcsolatos konkrét panaszokat terjesztett elő. A panaszok bevizsgálására és az illetékes hatóságoknál való eljárásra a választmány dr. Erdély Gábor körzeti ügyészt és dr. Fülöp Kálmán titkárt küldi ki.

Rendelet jelent meg a bevonult ügyvédek helyetteseinek kirendeléséről

A Budapesti Közlöny közli a m. kir. minisztérium 2260—1943. M. E. számú rendeletét, amely a háború folytán ügyeik ellátásában akadályozott személyek érdekeit védő rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról szól.

A rendelet lehetővé teszi a bevonult ügyvédek részére — akár saját kérelmük, akár legközelebbi hozzátartozóik kérelme folytán — helyettes kirendelését, akiket a rendeletben részletesen szabályozott feladata, a bevonulás tartama alatt az ügyvéd irodájának vezetése. Biztosítja a rendelet az ügyvéd ügyfele részére, hogy — ha a bevonult ügyvédnek kirendelt helyettese nincs — a bíróság közbenjöttével szerezhesen az ügyvédnél levő iratairól másolatot vagy kérhesse azok kiadását.

A rendelet a bevonultak javára a polgári peres és nemperes eljárásban megállapított kedvezményeket a vizonosságától feltételezetten azokra is kiterjeszti, akik más Magyarországgal hadban nem álló állam hadseregében teljesítenek szolgálatot, vagy egyéb ha-

Biztosítsa magának leányát

Rézsáhegyi Kálmán

Tarka hangversenyére

Vasárnap és hétfőn este 7 órai kezdettel a Ref. Kulturpalotában
Jegyek elővételben Hunyadi József könyvkereskedésben Rákóczi ut 2.

Tarossi János ny. főmozdonyvezető választmányi tag a gyalogjárda sürgős megjavítására vonatkozó memorandumát terjeszti elő.

Levassy Menzár Jenőné több szegény család bevizsgálásáról tette meg szokásos mindenre kiterjedő részletes jelentését. A választmány a jelentést dr. Dalló Gyula kulturatanácsnokhoz továbbítja. A mindvégig értékes és tartalmas értekezlet a Magyar Hírszékgy elmondásával ért véget.

di érdek szolgálatában fejtenek ki tevékenységet.

A rendelet értelmében a kiskorú vagy gondnokság alatt álló személy részére ideiglenes gyámot, vagy gondnokot lehet kirendelni, ha a törvényes képviselő vagy a vagyonkezelő gondnok bevonult és tisztének ellátásában emiatt gátolva van. Gondoskodik továbbá a rendelet arról, hogy annak a személynek, aki bevonulásának tartama alatt válik nagykorúvá vagy nyeri vissza önjogosságát, pénzeit és pénzürtékeit, lezzerelésig az árvaszék tovább kezelje, illetőleg őrizze.

A rendelet a nőszülési engedély szempontjából a próbaszolgálatos tisztakat hivatalosoknak minősíti, a házasságkötést megelőző orvosi vizsgálat szempontjából, ha valamelyik házastul bevonult, a tartózkodó hely tisztiorvosát is illetékesnek nyilvánítja, végül az ügynevezett távházasséggal kapcsolatban a bevonult m. kir. rendőrségi személyzet tekintetében rendelkezik a rendőrség nőszülési engedély megszerzésének módjáról.

Érdekességek a nagyváradai országos lovasmérkőzéseken

Nagyvárad, április 22. Sárga borítékú füzet jelent meg ma az utcákon, amely arról a nagyarányú országos lovasmérkőzésekről ad programot, amely április 25, 26, 27. napjain a Rhédei sportkert feldíszített és akadályokkal zsufolt pályáján fog lefolyni. Olyan nehéz és nagy ugratások változó képeit fogják bemutatni, melyek közül máskor egy ugrás is magasságával és merészségével szenzációszámba megy. Az ország kitűnő és világviszonylatban is elsőrangú jelentő lovasai már egymásután érkeznek meg és jönnek az urlovasok, köztük Keresztes Erzsébet, aki 7 év óta tartja a bajnok címet, dr. Derka Clarisse, Kriegs-Au Katalin stb. Az urlovasok között a lovaglótanári iskola ezen csoportjával, mely nemzetközi lovasmérkőzéseken képvisel minket. Azonkívül Schaurek Ottmár őrnagy, aki 2 m. magas és 2 m. széles ugrással teremtett rekordot, Visy István, a múlt évi bajnok, báró Inkey Lajos, a nagyváradai huszárezred híres lovasa, aki a múlt évi bajnokságban

második helyezést ért el, a többi kiválóság, kinek nevét felsorolni nagyon hosszú volna, mert hiszen 140 lovas vesz részt. A mérkőzésre 270 lo érkezik, melyek a lovasport feltett kímései. A lovasmérkőzés fővédnökei primordálnoki Verecs Lajos altábornagy, hadtestparancsnok, Hedry Béla altábornagy, Pettkó-Szandtner Tibor vezérőrnagy, országos lötenyésztési főigazgató és vitéz Vattay Antal vezérőrnagy, lovasadosztály parancsnok. Védnökök Czifra Kálmán, Hlatky Endre főispánok, Kálmán Imre vezérőrnagy, Markovics Mamó ny. főispán, Nadányi János altábornagy, Nadányi Pál földbírtokos, dr. Soós István polgármester. A rendezőség élén vitéz Magaházy László vezérőrnagy, országgyűlési képviselő áll, alelnökök Binder Ottó vezérőrnagy, Kania Antal ezredes, vitéz Szentkuthy Aladár ezredes. A rendezőségi tagok pedig Auerhammer József alezredes, Geley Ödön őrnagy, báró Inkey Lajos ezredes, Németh Dező alezredes, vitéz Réczey István alezredes, lovasüzér-

osztályunk parancsnoka és Cs. Szabó Kálmán, a Nemzeti Lovardá igazgatója. A versenyek már szombaton kezdődnek mint military legnagyobb részén terpen fog lefolyni 18 km. távon 22 szilárd akadályon, mely pálya bevégeztével még 12 ugrást kell a belső pályán is végezni. A nagyközönség előtt a mérkőzések mindhárom nap délután fél 2 órakor kezdődnek és minden napnak meg lesz a maga szenzációja a különböző kategóriákban véghezvitt bravuros ugratással. A lovasmérkőzés napjain a mérkőzés befejezésével, miután a pályáról minden akadályt el kell talolítani, hogy helyet adjanak az agyuknak, következik a nagyváradai Bem tüzérszázal 15 éves fennállásának jubileumi gyönyörű carousselle, mely külön ünnep lesz Nagyváradnak, mert a mi házi lovasüzereinkről van szó. Minden nap tehát a lovasmérkőzés agyuk díszüztével fog végződni. Jegyeket előre váltani a San Remo virágüzletben Rákóczi-ut 5. szám (Park szálló épülete) és a mérkőzések napjain pedig délután 1 órától kezdve a Rhédey kert pénztáránál lehet.

Nagyszombaton érkeznek meg a regős csoportok Nagyváradra

A Erdélyi Lövészkerület felkérésére a Magyar Cserkés Szövetség tíz legkiválóbb regős csoportja Nagyszombaton Nagyváradra érkezik.

A cserkésregősök Bihar vármegye lövészegegyesületeit látogatják végig a hűvösi ünnepek alatt. A lövészegegyesületek részére nemzetvédelmi és szórakoztató előadásokat tartanak. Minden csoport bábjátékokat is visz magával, mert a felnőttekkel egyidőben a gyermekek részére is tartanak előadást. Minden csoport négy-négy falut jár be az ünnepek alatt, tehát összesen negyven falut látogatnak meg.

Nagyszombaton este 7 órakor Nagyváradon a Református Kulturpalotában nagyszabású ünnepély keretében nyitják meg ezt a több napos vándorlatot. Feltámadó magyarság címmel.

Az ünnepély keretében bemutatják a cserkésregősök mindazt a regős-műsort, amit a negyven falu részére összeállítottak.

Ősi népdalok, balladák, az ország minden tájáról népi táncok, játékok tréfás jelenetek, de komoly szavak a magyar sors égető problémáiról, az ősi és hősi magyar élet megmutatása, örök értékű magyar versekben, közös népdaléneklés a közönséggel, emlékezés a magyar hősekre. Mindezt olyan művészi változatossággal és előadásban, hogy a közönség új, más emberként hagyja el az előadótermet.

Az ünnepségre Nagyváradra érkezik báró Atzél Ede erdélyi főlövészmeister s a regős-műsor közben előadást tart „A magára talált magyarság feladatai” címmel.

A tíz regős csoport összesen 100 résztvevővel Budapest, Kolozsvár, Pápa, Makó, Újpest, Székelykeresztúr, Nagykároly városokból érkezik Nagyváradra.

Az előadás jövedelmét szörványecskőra adják.

NAGY ESZMÉK — APRÓ TETTEK

Irtó: Vas Endre

Néhány héttel ezelőtt jelent meg lapunk hasábjain „Beszéd és tettek” című közlemény, amely méltán kellett feltűnjen széles körökben. Hasznos tárgyú, nagyon érdekes cikk jelent meg most a „Porra” irodalmi és kritikai folyóiratban. Olvasóink bizonyára szívesen fogadják. (Szerk.)

Nem titok senki előtt sem, hogy nagyvonalú nemzedék vagyunk. Szeretjük a szélesen alapozott szövetségeket, az országos mozgalmakat. Ha felelő kedvünkben vagyunk, legszívesebben a legáltalánosabb kérdésekre felelünk. Ha programot adunk, akkor lehetőleg mindenre kiterjedünk, amit a nemzet nagy politikusi Mátyástól Széchenyig és azon túl valaha is fölvetettek.

Benedek Elek írja egy kislányról, hogy mikor megkérdezték: mit kér karácsonyra, azt válaszolta: „Mindent és egy trombitát.” Valószínű, hogy a gyermek az ilyet elgondolkodtak a „mindent”, de venni csak trombitát vettek.

Mi most a trombitának szeretnénk propagandát csinálni a „minden” rovására. A közvetlen, konkrét tennivalókat, amit mi, pontosabban te vagy én el tudunk végezni. A feladatokat, ami egészen a miénk lehet és amit hiány nélkül megoldhatunk. Az apró tettek, amelyekre a Kéz áthozik, amikor nagy eszméket nagyon jól láttuk.

Nem mintha nagy eszmékre nem volna szükség. De az eszmék az idő előtt járnak: a jövőt érdeklik és a jelen vezetőegységét. Bennünket, átlagembereket, a jelen feladatai várnak. Mi a jelen kisebb-nagyobb tetteivel építjük a jövőt, nem merész szellemi konstrukciókkal. Mi készen kapjuk a kor eszmévilágát és csak időt veszünk, ha vala szemben vagy rá támaszkodva a magunk egyéni rendezését építgetjük.

Es persze nem jelentheti az értelmes ember föltétlen meghódolását valamely uralkodó politikai rendszer előtt. Az állásfoglalás öröme nem akarjuk megtagadni senkitől sem, hiába is akarók: minden egészséges lelkű ember maga próbálja meghatározni viszonyát az élet értékéhez. De minden egészséges ember még ennél is erősebben érzi igényét a tette. Meg akarja örökíteni vagy legalább meg akarja építeni emléket valamilyen alkotásba. S ha mégis úgy alakul, hogy a tettek helyett programokkal éri be, akkor valami mélyesége családias torzítja el a lelket: még ha nem vallja is be magának, ott belül érzi, hogy szavai magtalanok maradtak, tervei köd-képekként foszlottak és a nyomát befűtött a hó...

De talán nem is kell várni a léte alkonyáig, hogy belássa ezt. A mi korunk túrelmetlen és kegyetlen a késekedőkkel. A nagy tervezők hamarosan rá kell, hogy jöjjenek: kortársaik nincsenek megelégedve velük. A tömeg egy darabig maga előtt tolja a lassú tempójú profé-

tát, de aztán rátapos és elhalad fölötté. Jobb a csorba és a lelkiismerete is annak, aki apró tettei köre nem gyűjt nagy, túrelmetlen tömeget. Kevesek áldják, talán a nevét sem tudják, de bizonyos, hogy senkit sem vezet zsekkutatóba.

Megfogni a dolog végét: ez az ilyen hazafi jelzava. De a jelezőt átdezzni és a gyakorlatba átvinni nem ugyanaz.

Hogyan foghatja meg a szellemi élet embere a dolog végét? A válasz nem merítheti ki ezt az óriási témát; inkább néhány példával cével ki a terület határait.

Egy nemzetpolitikai klub, jószándékú, képzett magyarok társasága évekket ezelőtt feladta magának a szakoktatás kérdését. Nem elégedett meg egy-két szépen fölépített előadással erről a kérdéssel. Módját ejtette, hogy a két érdekelte minisztérium előadói a klub független zsoldostalanál összehozza. Hamarosan kiderült, hogy véleményük ugyanaz és három ülés (összesen nyolc nap) alatt nemcsak az a vélemény alakult ki véglegesen, de egy törvénytervezet teljes szövege is a hozzávaló utasítással. A megoldást a modern felfogású, az idő értékét és a közönség iránti felelősséget átérző szakemberek „magánvezetelméből” a cél küszöbére tették le, mint a társadalom ajándékát.

Egyik vidéki város polgármestere viszont a társadalmi egyesületek munkafelosztásának és együttműködésének problémáit rendezte úgy, hogy az egyesületek — eddig üres maszkok, ijesztő tetezhaltok — életre keltek és heves munkába fogtak. Mindegyik megkapta a maga területét és havonta be kellett számolnia a pontosan kiszabott munka elvégzéséről. Ezzel az elnökség körüli viszáltságok máris megszűntek, mert aki jó szöveg mellé bokrétnak, az nem vállalkozik arra, hogy a kültekkel áras utait tapasztassa és környezettanulmányokat végezzen.

Egy másik városban egy eszmeterjesztő intézmény vezetője jött rá arra, hogy az előadások látogatottságát úgy kell segíteni, hogy meg kell forgatni a „talajt” és olyan rétegeket kell bevonni a hallgatóságba, amelyek eddig senkitől sem kaptak meghívót és az ilyeneket nem dobják olyan unott areal a papírkosárba, mint a mindenütt jelenlévő „kiváltságosok”. A kísérlet kitűnően sikerült és két legyet ütött egy csapásra. Az illető vezető a sablon útjáról tért le a sokkal termékenyebb vadonba és nehéz munkával új területeket hódított meg a kultúrának.

Két egyetemünkön alakult lelkes és szó szoros értelmében áldozatos fiatalokból felültagató csoport, amely minden vasárnap hajnali 3—4 órakor száll fel a hatóságoktól kapott teherautóra és este 11 óráig tíz-tizenkét falut jár be, hogy az ottlakó magyarok lelki-szükegleteit kielégítse és ügyes-bajos ügyeiben tanácsot szolgáltson. Nagyké-

pőség nélkül, nagyon szívós munkával törik az utat és ma már kimondhatatlan boldogság a jutalmuk. Előbb volt ez a munka és azután jött a nagyobb arányú szervezkedés: a szerény tettet utólag igazolta az eszmei rendezés.

De ez már nagy tett. Apróbbakra is szükség van. A magyar társadalom hála-ja illet meg például mindenkit, aki kis kenyelmetlenségekkel nem törődve, kérelmetlenül megvédi a sorbanállók rendjét; visszahozza a villamosba a régi lovagiaság szellemét; biztosítja, hogy minden előadás, hál. értekezlet pontosan kezdődjék; a túlzásba vitt címbaszólat és a magyar ember szájában rosszul hangzó „alázatos tisztelt” helyett az értékek szerez tekintélyt; megvédi és megvédi a rágalmazott távollévők becsületét.

Folytathatók, de a sor hosszú lenne és — hiszünk — fölösleges is.

Végezetül írjuk le az eszményi eljárás menetét.

1. A feladat megvégéhez és új voltához mérten pontos, de nem túlméretezett tanulmányozás. Ha kell, a külföldi példák figyelembevételével, de mindenestre a hazai megoldások — köztük a nép hagyományos megoldásai — alapos megismerése. Ha az idő sürget, ezt a munkát többen végezhetik és olyanféle referátumban egyeztetik, amelyeket az orvosi klinikákon időnként tartani szoktak. A tanulmányozás sohasem legyen alkalmatlan időhúzás és sohasem maradjon meg elméleti magasztalaton. Ha egy vidék kulturális fölemelésére készítik tervet, abban a didaktikai módszer és a dőn vagy finn példa mellett annak is szerepe van, hogy milyen az úthálózat (veftőautókra gondolok) és milyen a vasúti menetrend (különös tekintettel azombatra és vasárnapra), milyen a vidékem szociográfiai képe és városaim ezetűgárgzó ereje.

2. A legközelebből érdekelt szakemberek megkérdezése. Az írásnál nem pótolhatja az életet. Terveimbe olyan hibák csúszhattak be, amelyeket a falusi jegyző, az állatorvos vagy esetleg az adó-tiszt könnyen kijavíthatna. De ez a körkérdezés lehetőleg a helyszínen történjék; ne bízzuk magunkat csak a levélre, már csak azért ee, mert notórius levél-írányban szenvedő emberek természetben lebilincselő csevegőknek bizonyulhatnak. És így az időt mi ezabjuk meg.

3. Az ilyen alapon készült tanulmány (memorandum) elkészítése, majd rövidítése addig, hogy a legfoglaltabb ember is olvassára csábítsa. Legjobb, ha rendelat, vagy törvénytervezet formában is megfogalmazzuk, még akkor is, ha arra számítunk, hogy átdezzorssák. A szakember számára készítsünk külön lapokra rövid indokolást, vagy magyarázatot, hogy az ellenvetések ne vegyenek el tüleok időt.

4. Az így elkészült egészről eleve jelöljünk ki olyan konkrét részfeladatot, ahol mi és barátaink (körtársaink) közvetlenül megragadhatjuk és előrevihetjük az ügyet addig is, amíg a hivatalos megoldás el nem készül. Ezzel adjunk példát, amely biztatólag és sürgetőleg is hat.

Minden további lépésnél vegyük figyelembe azt, hogy

A) Bis dat qui cito dat. Gyorsan, gyorsan cselekedjünk! A régi jó táblabírótól ne tempót kérjünk kölcsön, hanem bölcseséget. A mi lépés-csinálónk a fergetegeesen vágató huszár. Nekünk, magyaroknak, kevésbé kell félnünk attól, hogy elcsúszunk, mint attól, hogy elaltatunk valamit.

B) Gondoskodjunk a folytatásról. Érezzük egyéni és nemzeti szűgyonyunkat ha valami, amit kezdünk, abbamarad. Ezért szervezzük meg jól, úgyhogy tovább magától gördülhessen. Válasszunk ki jól munkatársainkat és utódainkat. A második, harmadik, negyedik lépés a nehéz, nem az első. De aztán a többi könnyű lesz és természetes.

C) Ne azidjuk az államot, a hatóságokat — akkor sem, ha helyi képviselői nem tesztetik meg az eszményt. Emberekkel van dolgunk és ezeket nem az eszményekhez kell mérni, hanem a lélektani helyzethez. Egy emberrel szemben lehetünk csak szigorúak: önmagunkkal szemben. De ez már nagyon nagy lehetőségeket ad. A céltudatos társadalmi akció — bármily egyszerű is kezdetben — előbb-utóbb meghódítja az illetékeseket is, hiszen az ilyen akciókra az államnak van a legnagyobb szükség.

Ezért sohasem csüggedjünk. Az ilyen munka csak akkor nem öröm, ha késünk, ha eszalmángolunk vagy ha méltánytalanok vagyunk. Ha lendületünk gyors és állandó, taktikánk emberiemereten alapezik, akkor apró tetteink nagyra nőnek és összeölelkeznek az eszménnyel.

Mindig csóvólom a fejemet, ha azt hallok (néha magamtól is!), hogy a magyar rossz szervező. Nem igaz, nem igaz! De ezt minél gyakrabban be kell bizonyítani.

Elitelték a váradi tolvajszövetkezet tagjait

Nagyvárad, április 22. Tegnap esti munkában ismertettük a váradi tolvajszövetkezet bünyüének tárgyalását. A tárgyalás lapzárta után folytatódott és délután 6 órakor fejeződött be, itéllehozatalra pedig este 7 órakor került sor. — Az itélet szerint Bódis Józsefét üzletszerűen elkövetett betöréses lopás büntette miatt 2 év és 6 hónapi, Puskás János pedig 1 év és 6 hónapi börtönrre ítélte. Müller Ándor 1 hónapi fogházat kapott, míg az orgazdák: Fogel Menyhért és Lakatos Sándor 1—1 hónapi fogházbüntetést kaptak.

Bódis az itélet súlyossága címén felebbezést jelentett be. Az orgazdák dr. Turnovszky Sándor védő kérelme után, a bíróság szabadlábra helyezte.

A királyi ügyész valamennyi vádlott büntetését enyhének találta és súlyosbításért felebbezést jelentett be.

„Zokogjon a vén hegedű”

— Pálffy D. Tibor nótásalbuma

Uj nagyváradi nótaszerző mutatkozik be a magyar dalt kedvelő közönségnek azzal a tetszetős külsejű, gazdag tartalmú nótásalbummal mely „Zokogjon a vén hegedű” címmel nemrég hagyta el a sajtót Pálffy D. Tibornak hívják az új nóta szövegíró, s hangulatos, gördülékeny verseihez ismert zeneszerzők írták a daltamot. Az új magyar nóták közül többet a rádió is elfogadott s azokat májusban iktatja műsorába.

Bizonyosra vehető, hogy Pálffy D. Tibor dalai rövid időn belül kedvenceivé válnak a közönségnek.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

HUSVÉTRA legszebb
ajándék tárgyak
Viktor Árpád
óra és ékszerüzletéből
Nagyvárad Rákóczi út 3.

Film-Színház-Művészet

Súlyos gondokkal küzd a színház igazgatója a következő színiidény megszervezésében

Tulzott követelésekkel lépnek fel a színészek. Szükség van a városi szubvenció telemelésére

Nagyvárad, április 22. Végéhez közeledik a színi évad, amely sohasem volt talán ilyen mozgalmas s ennyi színházi eseményben gazdag, mint az idén. Putnik Bálint, a Szigligeti Színház igazgatója május közepén szeretne volna befejezni a nagyváradi idényt, de a polgármester nem ment ebbe bele, úgyhogy május végéig Nagyváradon maradnak még a színészek.

— És azután? — kérdeztük az igazgatót a kolozsvári Opera vendégjátékának egyik szünetében.

— Aztán Csabára megyünk egy hónapra, majd pedig Hódmezővásárhelyen játszunk végig három teljes hónapot, mert ebből egy napot sem akar engedni Hódmezővásárhely polgármestere... Őszintén szólva, sejtelmem sincs ebben a pillanatban, hogy honnan szakítsam ki a kétételes vakációt a társulat számára. Köteles is vagyok ezt megadni, de rá is szolgáltak a gyerekek, mert derekasan megdolgoztak érte... A nagyváradi szezonból szerettem volna lecsipni ezt a két hetet, de nem ment. Csabán egy hónapnál rövidebb szezon nem lehet csinálni, Hódmezővásárhely pedig ragaszkodik a három hónaphoz.

Hát ez csakugyan nagy probléma. Legalkalmasabbnak látszik a hódmezővásárhelyi szezon rövid egy-kéthetes bemutatkozás után megszakítani, annál is inkább, mert ott augusztusban kezdődik a komolyabb érdeklődés az előadások iránt. Kedves volna, ha a — színházi vonatkozásban — testvérváros polgármestere ezzel a megoldással megkönnyítené az amugy is ezer gonddal küzdő színház igazgató dolgát...

Miert gond, az van elég. Putnik Bálint már megkezdte tapogatózásait a jövő évi társulat megszervezésére. A harmadik és — Nagyvárad városával létesített megállapodása szerint — utolsó szezonra egészen kiváló együttest akar összeállítani a színház igazgató. Ki kell köszörszólnie az idén szerzett csorbát, mert hogy csorba volt — azt nem tagadja ő sem.

— Nem tehettem róla — mondja. — Két igen fontos szerepkört betöltő jó színészem, Sármas és Barsy hagyott itt s lehetetlen volt másokkal pótolni őket. A szezon folyamán minden valamire való színész szerződésben van. A szerződések lejártával se lesz éppen könnyű feladat új erővel felfrissíteni a társulatot. Általános színészhány van s a tehetségesebbek akkora gázsikat követelnek, hogy azt nem bírja el a színház még a közönség, szerencsére, egyre növekvő érdeklődése mellett sem. Valami igazuk nekik is van, mert az élet napról-napra drágul s különösen az öltözködés rendkívül nehéz feladatok elé állítja a színészeket. De ami sok, az mégis csak sok. Már megkezdtem az alkudozást egy kitűnő táncoskomikussal, mert ezt a szerepkört nem igen tudtam betölteni az idén. Havi 1500 pen-

gőt kér... Emellett főgondom lesz egy drámai hős szerződötése. Olyan valakire gondolok, akinek humora is van s vigjátéki szerepeket is rá lehet bízni. Aztán kell egy jó jellemszínész... Már előre borsózik a hátam, hogy mit fognak ezek követelni...

— S ki marad meg a mostani társulatból?

— Még nem tudom. Alig két-három színézzel beszéltem még erről. De már eddigi puhatolozásaim is, amelyek tárgyalásoknak még nem nevezhetők, valósággal elrémítettek. Az egyik, tagadhatatlanul fejlődésképes színész, aki eddig 300 pengős szerepkört töltött be, kijelentette már, hogy 600 pengőn alul nem marad. Egy rokonszenves színészpár, amelynek 700 pengője volt az idén, hallani sem akar arról, hogy 1500 pengőn alul le-szerződjenek hozzám jövőre. Már nem

is merem megkérdezni a többieket...

Igazat kell adnunk Putnik Bálintnak. Kevés a jó színész; a zsidók ki-estek; a keresztények közül is sokan bevonultak katonának, vagy pályát változtattak; elmentek kereskedőknek vagy nyugdíjas állásba ültek; az utánpótlás gyengén ereszt — egyszóval kedvezőek ebben a szakmában az elhelyezkedési viszonyok. De azért még sem engedhető meg, hogy egészen fiatal színészek, ha némi tehetséggel rendelkeznek is, hirtelen oly nagy fiuknak érezzék magukat és ennyire kihasználják a kivételes helyzetet. A helyarákat drágítani nem lehet, mert más foglalkozási ágakban nem emelkednek egyik évről a másikra 100 százalékkal a fizetések, bármennyire indokolt volna is ez, viszont a közönség kulturális és szórakozási igényeit kielégíteni — éppen a válságos időkre való tekintettel — elsőrendű szükségesség. Azért a színjátszásnak okvetlenül alkalmazkodnia kell a lakosság teherbíróképességéhez. S ez mérésükre kell hogy bírja a kis és nagy művészeket is.

Nagyváradi vonatkozásban külön említést érdemel, hogy a város szubvenciója ma is évi 10 ezer pengő, mint két esztendővel ezelőtt volt. Bármilyen fontos és költséges feladatai vannak is a városnak, azt hisszük, ezt az összeget egy magasabb színvonalu társulat megszervezése érdekében valamivel mégis emelni lehetne. (j. b.)

Büvös szekrény — Marosszéki husvét

— A kolozsvári opera- és balettegyüttes vendégjátékának második estje —

A kolozsvári Nemzeti Színház opera- és balettegyüttese nagyváradi vendégjátékának második estjén Farkas Ferenc kétfelvonásos vígoperáját, a „Büvös szekrényt“ és Kodály Zoltán „Marosszéki husvét“ című táncjátékát adta elő egész estét betöltő műsor keretében. Az előadást érthetően nagy érdeklődés előzte meg. A kolozsvári opera- és balettegyüttes egy kicsit már nagyváradiak is számát. Bátoran, minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy kiforrott művészetükkel, rokonszenves fiatal lendületükkel, eredetiségükkel meghódították Nagyvárad közismerten szeszélyes színházlátogató közönségét. Szereplőgárdájuk, karnagyaik, díszletező leleményességük, gazdag repertoárjuk s nem utolsó sorban fiatal lendületük, frissességük könnyen érthetővé teszik az elvitathatatlan sikert, amelynek egyik forró kirobbanása volt a szerda esti előadás is. Ennyit a kolozsváriak nagyváradi vendégszerepléséről általánosságban el kellett mondani.

Ami a műsoron szereplő vígoperát és táncjátékot illeti, Farkas Ferenc vígoperájából s magáról a fiatal szerzőről is lapunk más helyén munkatársunknak a szerzővel folytatott beszélgetése nyomán számolunk be. A pompás daljáték egyébként még mindig újdonság a magyar színpadon. Tavaly volt az ősbemutatója a budapesti operában. Kolozsváron, a szerző szülővárosában pedig csak néhány héttel ezelőtt mutatták be s így Nagyvárad a harmadik város a „Büvös szekrény“ pályafutásának történetében. Az előadás érdekességét, és értelmét csak emeli az a tény, hogy maga a szerző vezénvelte.

A „Büvös szekrény“ tárgyát Far-

kas Ferenc az Ezeregyéjszaka ismert meséjéből merítette. Az egyébként nehéz tárgyat a szerző szerencsés kézzel fogta meg s a pompásan kiháromozott, átköltött mesének olyan tökéletes zenei kifejezést adott, amely a maga nemében tökéletesnek mondható. A Büvös szekrény még csak most indult el hódító útjára, de már is megállapítható, hogy nemcsak a magyar, hanem az egyetemes zene-kulturának is maradandó értéke. Ezt is jelenti az a forró ünneplés, amelyben a közönség a fiatal, nagyon rokonszenves Farkas Ferencet részesítette.

A keddi esti és a második napi előadás után nem mulaszthatjuk el annak a ténynek kifejezett megállapítását, hogy a kolozsvári opera szereplőgárdája pompásan egybeszokott együttes. A legváltozatosabb szerepekre is tudnak állítani rátermett színészeket. Ezt figyelhetjük meg a Büvös szekrény előadásán. Zulejka szerepében Hidy Franciska nagyszerű szopránja újabb gazdag színeivel mutatkozott be. Kiválóan tudta érzékelteni Kelet színpompáját, csapongó képzet- és érzésvilágát. Végh Kató, Turján Vilma és Lőrinc Zsuzsa a krónikás odaliszok szerepében nyújtottak kiemelkedő teljesítményt.

A kádi szerepét Szántay József énekelte erőteltjes basszusával. Kevésen vették észre, hogy ez a kiváló énekes egészen fiatalember. Mélykúti-Horváth József a nagyvezir szerepét énekelte. Pompás hanganyaga nem tudott úgy kibontakozni, mint a Sevillai borhélyban, de így is egészen egyéni alakítást nyújtott. Fehérpataky Ervin mély basszusa nagyszerűen érvényesült a mufti szerepé-

APOLLO Filmszínház

Szombaton indul Európa összes mozgószínházainak egyik legnagyobb sikerű filmjével

Styx kapitány leszámol

Érdekes és szórakoztató bűnügyi vigjáték, izgalmas bűnügyi nyomozással, zenés, táncos jelenetekkel és gyönyörű operaszíndarabokkal

Főszerepben:

Viktor de Kowa, Laura Solari és Simo Margit

A várható nagy érdeklődésre való tekintettel, kérjük a jegyeket elővételben megváltani

ben. Talán az ő alakítása tetszett a legjobban. Angyal Nagy Gyula szépen csengő tenorja jól illett az asztalosmester szerepéhez. Színes, eleven volt éneke és játéka.

A Büvös szekrény muzsikája különösen élmény. A megújult magyar zene nagy fejlődésének immár univerzális értékű fokozatát jelenti Farkas Ferenc műve. Keleti motívumok, felszines hatáskeltések nélkül olyan zenei kifejezőformát tudott adni az Ezeregyéjszaka meséjének, amely teljesen egybeforrott a szöveggel. Különösen a hangutánozó részek keltettek mély feltűnést. Az asztalosműhely jelenetében jutott leginkább kifejezésre a szerzőnek ilyenirányu tehetsége. Hasonlóképpen érdekes volt az üres színpadon a szekrénybezártak kvar-tette.

A díszleteket Oláh Gábor készítette még a budapesti bemutatóra. Nagyvárad a budapesti és kolozsvári bemutató díszleteit kapta. Meg kell még említenünk az előadás friss, gördülékeny menetét, ami a szerző ötletességén és nagy színpadtechnikai ismeretén és készségén kívül a rendező Nádasdy Kálmán érdeme. A kórus szintén pompásan megállta a helyét. Végeredményben a Büvös szekrényvel olyan előadást kaptunk, amelynek emléke még sokáig elevenen fog élni közönségünk körében.

A műsor befejező része Kodály Zoltán „Marosszéki husvét“ című táncjátéka volt. A zenekart Vaszy Viktor vezényelte a töle megszokott művészi ihlettel és átéléssel. Bartos Irén, aki az egyik főszerepet táncolta is, pompás koreográfiát készített Kodály muzsikájához. Kitűnő partnere volt Domy Ferenc. De a többi táncosok is: Dany Anna, Szász Anna, Pálmay Ica, Pálmay Margit, Dunky Éva, Csonka Alma, Borbély Lili, Martonyi Alfréd, Szaboray Zoltán, Csermínszky Kurt, Sallay Lázár, Berkó György és Fekete Zoltán kiváló teljesítményt nyújtottak. Székely levegő, székely hangulat költözött a táncjáték néhány percére a színpadra s a közönség megújrat-tatta. Feledhetetlen élmény volt ez is.

Az előadás után az volt az érzésünk, hogy a kolozsváriak ezzel az estével végérvényesen meghódították Nagyvárad színházlátogató közönségét. (—)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 3 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagypéntek

Mindenkor drága a keresztények számára nagypéntek szent emléke. De ma a világegés forrongásában, a harcok vad tüzeiben fokozottabb mértékben fordul csodálatunk és ragaszkodásunk az első nagypéntek emlékéhez. Ekkor éreztük meg teljes valóságában, hogy mennyire becsüli és szereti az Isten az embert. Az Isten gyermeke a keresztéről megtanult bennünket arra, hogy a testi közösségadat megküvönja az egyházihoz hozott legnagyobb áldozatot is. A nagypéntek azt hirdeti az emberiségnek, hogy minden emberi emelkedés alapja és feltétele a bűntől való szabadulás. Itt kell mindenkinél kezdenie, a bűntől megtisztítani önmagát és a környezetet, mert a bűn az, ami sérdülja a társadalom életét. Krisztus keresztje a megváltás, a felemelkedés szent kegyelmét hozta s mi csak akkor leszünk nagyok, ha ezt a szent kegyelmet áhitatos lélekkel magunkba fogadjuk. Ma, nagypénteken állj meg egy pillanatra s gondolj a szenvedő Krisztusra és köszönd meg Isten nagy szeretetét és Isten gyermekének önfeláldozó hősiességét.

Húsvétkor a diplomaták részére a Pápa szentmisét mond. Rómából jelentik: (MTI) A Pápa húsvétkor szentmisét mond a Szentiszékek akkreditált diplomáciai testületek tagjai számára. A diplomaták a szentmisén, szentáldozáshoz járulnak.

RÓMA KETTŐS UNNEPE. Rómából jelentik: (MTI) Róma városát a kettős ünnep, Róma alapítási és a munka ünnepe alkalmával lelőbörgözték. Az utcákon színes falragaszok láthatók, amelyek a fasizmus elmúlt 20 éve alatt véghezvitt szociális teljesítményeit mutatja be. A Duce a fasizma párt föltökára és a népnevelésiügyi miniszter jelenlétében fogadta a tüzharcosok képviselőit és azokokat a családfeleket, akiknek több gyermekük teljesít katonai szolgálatot. A Duce hosszasan elbeszélgetett a külföldiekkel.

Tovább csökken az angol szénbányák termelése. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy az angol szénbányák termelése minden erőfeszítés ellenére, tovább csökken és nincs kilátás a javulásra. A Daily Telegraph azt írja, hogy Lloyd George a tüzelőanyag kérdések minisztere, már új adagolási rendszabályokon gondolkodik.

MI TÖRTÉNT A GÖRÖGSZÁGBA SZÁLLITOTT ÉLELMISZEREKKEL? Genf. (MI.) A NTL jelenti: Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kormányának hivatalos közlése szerint a svéd kormány szabályszerű jelentést adott arról, hogy a Görögországba küldött élelmiszereket a megszálló hatóságok beleavatkozása nélkül szétosztották a lakosság körében és az élelmiszerekből semmit sem bocsátottak a megszálló hatóságok rendelkezésére.

FELTÁMADÁSI SZERTARTÁS A MIZERIEKNÉL. A mizeriek rendi templomában a feltámadási szertartás délután fél 5 órakor kezdődik.

Kitüntetés. Nagyvárad. Saját tud. Vass Antal, Antony József bádogmester nevelt fia, aki a budapesti Iparművészeti Főiskola építészeti tantervezésének harmadéves hallgatója, abban a kitüntetés elismerésben részesült, hogy megkapta a Horthy-ösztöndíjat.

MEGKEZDÖDÖTT A HALVONULÁS A BOSZPORUSON. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Boszporuson át megkezdődött a halvonulás. A halálosat első napján több mint 40.000 tonhalat, valamint rengeteg mekrellát halásztak. Az árak erősen estek. A halmennyiség mintegy 60 százalékát külföldre szállítják.

SULYOS KÁROKAT OKOZOTT A TŰZ SZILÁGYPÉLLEN. Tasnád. MTI. Szilágyipél község egyik házában tűz támadt és gyorsan tovább terjedt. A helyi és környékbeli tűzoltóság minden fáradozása ellenére 26 lakóház és számos gazdasági épület leégett. A tűznek hét halottja és egy súlyos sebesültje van.

107 vagon erdei gyümölcs az elmúlt évi gyűjtés eredménye. Az elmúlt év volt az első, amikor az erdei gyümölcsök gyűjtése szervezeten folyt. Erdélyben több mint 30 vagon. Kárpátalján pedig 27 vagon erdei gyümölcsöt gyűjtöttek össze. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy további fejlesztéssel a gyűjtés komoly gazdasági ág lesz.

A bélműködés szabályozása és a gyomoremésztés előmozdítása céljából ajánlatos időközönként néhány napon át reggel felkeléskor egy pohár természetes „**Ferenc József**” kecsérvizet inni. Kérdezza meg orvosát!

KISIKLOTT EGY BRIT CSAPAT. SZÁLLÍTÓ VONAT SZIRIÁBAN. Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: A Beirut-Haifa vasútvonalon kisiklott egy brit csapatokat szállító vonat, 28 katonát életét veszítette, sok megsebesült. Hír szerint a vonatot siriai hazafiak siklították ki.

Rövidesen megkezdik működését Pács és a Dunántúli Kutató Intézet. A Magyar Tudósító jelenti: A pécsi egyetem tanári kara már régebben felvetette azt a gondolatot, hogy a szegedi Alföldkutató Intézet és a kolozsvári Erdélyi Tudományos Intézet mintájára most Pécsen is létrejön Dunántúli Kutató Intézet. Ertesülésünk szerint Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az Erzsébet Tudományegyetem keretén belül megalakuljon a Dunántúli Kutató Intézet. Ezek szerint a nagyfontosságú tudományos intézet rövidesen meg is kezdheti már működését.

MEGGYILKOLTAK EGY HADIROK. KANTOT BELGIUMBAN. Brüsszelből jelentik: (Interinf) Egy mindkét lábán amputált belga világháborús rokkantot, aki a legmagasabb kitüntetéseknek is tulajdonosa, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Amikor toloszéken lakását elhagyta, két ismeretlen egyén lelőtte.

Hatezer ellenséges állampolgárt internáltak a japánok. Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Dromej Iroda jelentése szerint a sanghai körzetben a japánok hatezer ellenséges állampolgárt internáltak.

KORONA Filmszínház Csütörtökön utoljára
A szerelem ügyvédje
 Danielle Darieux ragyogó vígjátéka
 Pénteken nincs előadás
 Szombattól **Pénz áll a házhoz**

A CASINO húsvéti műsora
Toprini nász
 Főszereplői: Tolnay Klári, Kiss Ferenc, Jávor, Maklár
 Csütörtökön utoljára: **Egy leány elindul**

Az Actio Catolica 94. sz. filmkritikája
 „AZ ISTENEK KEDVENCE”. Mozart életének regényes és valóságos nem mindig megfelelő feldolgozása. Közömbös erkölcsi felfogással. „KÉSŐ”. Házassági bonyodalom, a keresztény erkölccsel összeférhetetlen alapelvekkel, amelyeknek még a jó végső megoldás sem enyhít.

Pályázat közéleti írásokra. A Hivatalos Lap április 21. száma pályázatot hirdet Ujléta (Bihar m. széke'y-hidi járás) nagyközségnél megüresedett közéleti írásokra.

PÁLYAZAT A NAGYVÁRADI ÉS NAGYSZALONTAI FIUINTERNÁTUSBA. A MTL jelenti: A vallás- és közoktatásiügyi miniszter pályázatot hirdet a nagyszalontai és nagyváradai fiuinternátusokban az 1943-44. tanévben történő felvételre. A felvételt kérő növendékek szabályszerűen felszerelt folyamódványokat, az illetékes tankerület főigazgatójához címezve, június 1-je előtt, annak az internátusnak igazgatójánál tartoznak benyújtani, amely internátusba felvételüket óhajtják. A részletes felvételi feltételeket a Budapesti Közlönyben megjelent pályázati hirdetmény tartalmazza.

Szent István korabeli magyar temető tárnak fel Somogy község határában. A Magyar Tudósító jelenti: Dr Dombay Jánosnak, a baranyavármegyei múzeum igazgatójának vezetőjével Somogy község határában igen nagyjelentőségű ásatások folynak. Az ásatások eddigi eredményei alapján kétségkívül megállapították, hogy X. és XV. századbeli magyarok parladó csoportjai kerültek napvilágra. A temető feltárása közben a sírokban számos Szent István korabeli ezüst dénárt, ezüst hajszorító karikát, bronzgyűrűt és fésűket találtak, amelyek annyira jellemzők a honfoglalás kori magyarság fejlett és vésművészetére. Az ásatás még nem fejeződött be és végső eredménye elé nagy érdeklődéssel néznek erdélyi tudományos körökben.

PANASZKODNAK A KICSERÉLT OLASZ FOGLYOK AZ ANGOLOKRA. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A lapok részleteket közölnek a Szmirnából lezajlott olasz-angol hadifogoly cseréről. Az egyik lap kiküldött tudósítója szerint valamennyi olasz fogoly, az angolok rossz bánásmódjára panaszkodott.

ANGOL HADIFOGLYOK SZÖKTEK A VATIKÁN TERÜLETÉRE. Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mezon, Portugália pápa küldöttségének auditora Rómába érkezett. Mint Vatikánvárosban mondják, visszatéréskor magával viszi azt a három angol hadifoglyot, akik egy római körházból szöktek a Vatikán területére.

KEDDEN LESZ A HETIPIAC. A húsvéti ünnepek miatt a szokásos hetipiactot keddre halasztották.

Folyóirat-szemle

A Hitel áprilisi száma
 A szokottnál is gazdagabb tartalommal hagyta el a sajtót a Hitel áprilisi száma. Az új szám vezetőhelyén Mátyusz Elemér Mátyás királyról emlékezik meg abból az alkalomból, hogy Kolozsvár városát most ünnepli nagy fia születésének 500. évfordulóját. Ezenkívül még öt nagyobb tanulmányt közöl a szám: Makkai Sándor, a magyar otthon kérdéseiről is, Szakács Gusztáv, a Nemzeti Önellátási Alapnak az erdélyi magyar gazdasági élet helyreállításában betöltött fontos szerepét méltatja, Hankiss János a magyar magatartás ismertető jegyeire mutat rá, ahogy azok az irodalomban megjelennek; a Kolozsvári Tiszta Szervezetet Ceortán Márton ismerteti, László Gyula pedig a kolozsvári Műcsarnok kiállításával kapcsolatban az élő erdélyi képzőművészeiről közöl komoly kritikai hangú beszámolót. A folyóirat Figyelőrovatában a következő cikkeket látjuk: Bisztray Károly az erdélyi Unió előzményeiről; Teleki Pál öröksége; Az EMKE népművelő munkája; Új székely kongresszus!; Német tudós könyve és francia népmozgalomról. A gazdag és változatos tartalom számot több műmelléklet díszíti.
 A Hítelt Albrecht Dezső, Kéki Béla, Venczel József és Vita Sándor szerkesztik. Megjelenik minden hónapban egyszer. Előfizetési díj egy évre 12 P. egyes szám ára 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király tér 5. I. em.

HIRDETÉS

A Hangya Ipar r. t. budapesti lakosnak a Gyllányi-u. 28. sz. a telken rum és likörgyár telep felállíthatása céljából az I. foku Iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884. XVII. t. c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1943. május 5. napján délelőtt 10 órára tűztem ki.
 Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal a felhívással értesítem, hogy mindazok, akik a tervezett telep ellen bármilyen okból kifogást akarnak tenni, azt az I. foku Iparhatóságnál (Teleki-u. 3. I. em. 6. sz. a.) a tárgyalás napjára írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszthetik.
 Nagyvárad, 1943. február 18.
 Dr. Varga László s. k.,
 tanácsnok,
 mint I. foku iparhatóság
 A kiadmány hitelűl: **Baranyi** iroda-vezető.

**A város
egyheti népmozgalmá**

SZÜLETÉSEK:

Egressi Károly nyomdász segéd fia Ferenc, Sillye Kálmán tanító leánya Éva, Puskár Imre juhász fia Imre, Fábrián Károly kőműves segéd leánya Erzsébet, dr Tóta Kálmán városi számtiszt fia Kálmán, Lukács László máv segédtiszt fia László, Csaba, Kovács Imre szabósegéd fia Imre, Petrőczy Lajos postai műszaki tisztv. leánya Enikő, Szücs Sándor cipészsegéd fia László, Madarász Sándor szabómester fia Sándor, Bribán Pál cipészsegéd fia Pál, Sándor, Nagy Zsigmond földműves fia Zsigmond, Fővénnyessy Lajos mázolósegéd fia István, Nagy József cipészsegéd leánya Juliánna, Bauscher Flórián molnársegéd leánya Ilona, Lúczek József kereskedő fia András, Miklós András magántisztviselő leánya Ágnes, Rozenberg Izidor ügynök fia Róbert, Stern Sándor cipészsegéd leánya Zsuzsanna, Kapus József kereskedő fia Tibor, Flóra Gábor kereskedő fia Ernő, Hegedűs János napszámos fia Ferenc, Bende János gyári munkás fia Sándor, Kajántó József kereskedő fia József, Weisz Zoltán szabósegéd leánya Katalin, Kokes János kereskedő leánya Anikó, Ágnes, Balogh Árpád máv pályamester fia Árpád, Hevesi József napszámos leánya Mária, Papp Gyula nyomdászsegéd leánya Mária, Száva Sándor gyárimunkás leánya Erzsébet, Fogas József m. kir. postai ellenőr leánya Mária, Szabó Zoltán magántisztviselő fia Zoltán, Németh István gépkocsi vezető fia István, Bajzáth András géplakatos segéd leánya Magdolna, Pákozdi Márton mechanikus segéd leánya Edit, Grósz Mór cipőfelsőrészkesztő leánya Edit, Czintos József tanító leánya Emese, Király Lajos gumivulkanizáló leánya Ilona, Morschl János gimn. tanár fia János, Mikola Imre m. kir. adóh. főnök leánya Terézia, Kelemen József fodrász leánya Ágnes, Nagystók Balázs hentessegéd fia László.

HÁZASSÁGOK:

Bodnár Gyula cipészsegéd és Bodor Rozália, Danes György kőművessegéd és Gellén Rozália, Veszprémi Sándor fűszerkereskedő segéd és Kocsis Mária, Lakatos József népművész és Bogdán Jolán, Heverde László MÁV állomásfelügyelő és Nagy Irma, Papp István kf. napszámos és Koszta Virág, Németh Kálmán cipőkereskedősegéd és Joó Ilona, Kis Lajos szabómester és Róth Irén, Kacsó László cipészsegéd és Allár Ilona, Cserni József szövősegéd és Kovács Jolán, Szabó Lajos asztalossegéd és Tóbiás Borhála, dr Röder Sándor tb. szolgabíró és Török Emma, Orbán Levente szigorló orvos és Horvát Irén, Mogyorósi Lajos hentes és mézárósegéd és Tóth Juliánna, Kerekes László divatárú kereskedősegéd és Kőszeghy Ida, Kautát Kálmán m. kir. egyedárusítási szeszgyárnál éjjeli őr és Almási Ilona, Berki István népművész és Balucz Erzsébet, Pál Imre cipészsegéd és Gócs Anna, Sillye Gyula szobafestősegéd és Biró Mária, Ille Sándor mázolósegéd és Jenei Terézia, Polgár István forgalmi adóhiv. tisztv. és Bagi Ilona, Galló János MÁV főkező és Glöckner Jolán, Páll János gyárimunkás és Muszka Eszter, Bagdi Imre földműves és Galgóczi

Férfiruhákat, használtakat legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

Ilona, Csukortás Imre fm. napszámos és Ratter Margit, Csák Lajos raktári munkás és Meleg Emma, Simon Miklós borbélymester és Lengyel Mária, Pap Tivadar kőművessegéd és Sandra Anna, Pénzes János asztalossegéd és Romocán Margit, Somle Sándor cipőfelsőrészkesztő segéd és Teltsch Mária, Zsolti István épület és műlakatos és Sófalyi Ilona, Onodi Gyula gyárimunkás és Kovács Ágnes, Molnár Lajos áll. gimn. tanár és Tunyogh Mária, Lakó Nagy János kőművessegéd és Máté Mária, Kovács János hentes és mézárósegéd és Solyom Amália, Hekler János MÁV fékező és Farnasi Erzsébet, Fülöp Mihály hentes és mézárósegéd és Jakab Erzsébet, Kelemen Sámuel magántisztviselő és Radó Ágnes, Csikós József péksegéd és Buzsor Virág, Pálfi Zoltán áll. tanítóképzői tanár és Varga Ibolya, Tatai Gyula parkettezőmester és Szabó Lenke, Hirmler Lajos kf. napszámos és Deczki Eszter, Boros József asztalossegéd és Karkész Gizella, Bartha Béla áll. testnevelési tanár és Szabó Ilona, Keszeg József fm. napszámos és Göcz Etelka, Szgyártó Pál lakatossegéd és Boncidia Zsuzsanna, Pap Dezső MÁV tisztviselő és Adorján Nóra, Migua György

szabósegéd és Pénzes Etelka, Török Antal piaci árus és Furik Mária.

HALÁLOZÁSOK:

Weisz Izsák 82 éves, Majláth Olivér 19 éves, Sári Ilona 21 éves, Balogh Márton 67 éves, Klein Alajosné, Máté Rozália 68 éves, Morna Sándor 47 éves, Deme Ibolya 7 napos, öz. Vasvári Józsefné, Ambrus Juliánna 81 éves, Farkas Zoltánné 53 éves, Mayer Klára 53 éves, Leu Tivadar 44 éves, Lisching Pál 81 éves, Halász István 38 éves, öz. Kovács Istvánné, Hegedűs Irma 69 éves, öz. Weicz Dávidné, Schwarcz Hani 75 éves, öz. Vank Istvánné, Sándor Mária 74 éves, öz. Reiter Péterné, Debnár Veronika 78 éves, Mikó Lajos 74 éves, Bakonyi Lajos 29 éves, Hegedűs Józsefné, Ken Erzsébet 55 éves, Fazekas Margit 9 éves, öz. Lipsei Lajosné, Kozma Katalin 76 éves, Bebe Károly 61 éves, Szuzmán József 77 éves, Czintos Emese, Márta 4 napos, öz. Árgyelán Lórinccné, Puj Virág 80 éves, öz. Hircze Györgyné, Fodor Mária 86 éves, Nyitray Lajosné, Rozsnyai Erzsébet 54 éves, Szilágyi Rezső 59 éves, Lórinccz András 73 éves, Szücs Sándor 8 éves, öz. Kovács Demeterné, Fazekas Eszter 63 éves.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Bácskai dinom-dánom a husvéti bemutató

Egy nap a világ, Vaszary János nagysikerű, mai háborús története csütörtökön este „olcsó helyárakkal” kerül színre csütörtökön este, az idényben utoljára.

Nagypénteken a színház nem tart előadást.

Bácskai dinom-dánom a címe a szombaton este bemutatásra kerülő operett-ujdonságnak, mely tele van humorral és kacagtató, vidám helyzetekkel. Gyönyörű, hangulatos muzsika és pazar táncok. Főszereplők: Márfy Vera, Kemény Giz, Göndö, Klári, Szógi Arany, Benkő Béla, Szabó Ernő, Halassy Gyula, Ütő Endre, Mikes Béla és Daniss Győző, aki rendezője is ennek a kacagtató operett-ujdonságnak. Szombaton este premier-bérlet, kedden este A-bérlet.

Husvétii ünnepi műsor: Vasárnap délután egynegyed 4 órakor a legnagyobb operett-siker, a *Mária főhadnagy* megy rendes helyárakkal, vasárnap este pedig a *Bácskai dinom-dánom* c. operett-ujdonság. Husvét hétfőjén délután egynegyed 4 órakor rendes helyárakkal a *Bácskai dinom-dánom*, este pedig a *Mária főhadnagy* van műsoron rendes helyárakkal.

Szerdán este „filléres helyárakkal” nagy kacagtató este, csak felnőtteknek. Színre kerül: *Mondj igazat* c. Vaszary-bobózat.

Davka Margit április 29-én, 30-án és május 1-én Vaszary Gábor nagy sikerű vígjáték-ujdonságában, az *Udvarolni felesleges*-ben lesz vendége a színháznak, mely az Új Magyar Színházban ma is telt nézőterek előtt van műsoron. Premier bérleti elő-

adása 29-én, A-bérlet pedig 30-án, csekély ráfizetés ellenében. Mérsékelt ten felemelt helyárak. (Ráfizetés nagypáholyánál 6 P., kispáholyánál 5 P., zsöllyénél 1.— P., körszéknél 0.70 fillér, a színházi pénztárnál.)

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: *Egy nap a világ*.
Nagypénteken: *Nincs előadás*.
Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Bácskai dinom-dánom*, premier bérlet.
Vasárnap délután *Mária főhadnagy*.
Vasárnap este *Bácskai dinom-dánom*.
Hétfőn délután *Bácskai dinom-dánom*.
Hétfőn este *Mária főhadnagy*.
Hétfőn délután: *Bácskai dinom-dánom*.
Hétfőn este: *Mária főhadnagy*.

Szolgáltatás gyógszertárak:

IV. CSOPORT:

- Gránátalma gyógszertár, Rákóczi-u. 27 (Irgalmasrend) 15-25.
- HUNGARIA gyógszertár, Mussolin-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.
- MINERVA gyógszertár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)
- ÓRANGYAL gyógszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógszertárak éjjeli szolgáltatás szombat reggeltől a következő szombathéig tart.

Ujból szabályozták a téglagyári árat

(MTI.) A közellátásügyi miniszter az égetett agyagtégla és mézshomok téglagyártmányok gyári árait újból szabályozta. Eszerint mindazoknak a gyári szabványos első osztályu falazótégláknál, amelyeknél a gyári alapár 38 pengő alatt van, az alapár egységesen 38 pengőre emelhető fel, míg a hornyolt cserép alapára 67 pengő. Egyidejűleg a Felvidéken gyártott téglák alapárához idáig felszámított 12 százalék, illetve az ország egyéb területein felszámítható 20 százalék felár a Délvidéken 25 százalék, az ország egyéb részein 40 százalék felárra emelkedik. Értesülés szerint a közellátási miniszter az engedélyezett árak betartását szigorúan ellenőrzi.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

HUSVÉTI SZÁMRA apróhirdetéseket szombaton 12 óráig vesz fel a Kiadóhivatal.

Állást nyel

Napszámosnőket, 17—18 éves ifjakat, kocsisokat és béréseket felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 645

CADEAU csokoládégyár Rt. nagyváradi fióküzlete részére óvadékkaj rendelkező, fiatalabb, jó megjelenésű vezetőt keres. Ajánlatokat fényképpel együtt Budapest, VII. István-ut 23. alá küldendők. 643

Állást keres

Elsőrenű szakács, 35 éves nőtlen, állást változtatna, fűrdőre vagy étterembe. Címet „Azonnal” jelígre a kiadóba kér. 646

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű fergek irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Magánlakásomból egy szobát idősebb urnak, vagy urinőnek fűrdőszobahasználattal kiadnék. Ritoók Zsigmond-utca 55. Sztarill. 644

Kétszobás, mellékhelyiségekből álló lakást keresek központban. Ügynökök díjazva. Cím a kiadóban. 644

Gyümölcsfára tavaszi permetezőanyagok, hernyóenyv beszerezhető. Szacsavay utca 17. számú pincében.

Szenzációs könyvujdonság! A „csodátevő erő megszerzése”, írta Valovics Gyula. Megjelent április elején, ára fűzve postaköltséggel 420 pengő, megrendelhető Krasznay Lajosnál, Baróti utca 17. 645

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrákasát, szabadalmazott fűtőszervekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 34-08. 509

Kölcsön

Kölcsön könnyű visszafizetési feltételek mellett, Hitelszövetkezettől, Behlen István-u. 6. kapható. 610

**KIADOTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.**

75-és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgó gépen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.